

Другата се казва Маря. Тя е ходила въ Търново, въ Великото Търново и въ Рилскій мѣнастиръ и е видѣла изображението на царь Иванъ Шишманъ; царьтъ—рицарь, въ всеоръжие отъ сребро, злато и драгоценни камъне, възсѣдналъ на левоподобенъ жръбецъ, прѣдвожда Българската конница противъ враговетъ на българската земля и Българското име. Момичѣ припускатъ вкупомъ подиръ него, всичкитъ прираснали о конетъ, като че ли сж едно съ тѣхъ тѣло. Тя е чувала пѣснитъ за Крали Марка, какъ той е надвивалъ турцитъ и маджаритъ. Тя ходила у владиката дѣда Илариона, присѣтствувала е на припириитъ за българската црква, слѣшала всичко съ внимание, и душата ѝ горѣла отъ любовъ за България; растеперало се отъ радостъ българското сърдце и бие се за юнакъ българинъ, за такъвъ юнакъ, макаръ и хайдутинъ, като сърбескѣй Велко, като Милошъ, като Кара-Георги. Охъ, какъ си тя желае такъвъ хайдутинъ—юнакъ!

Третята, Елена, ходяла често въ Сливенъ и е виждала тамъ драгунитъ и казацитъ. Българскитъ момци, облѣчени въ напѣти дрѣхы, съ червени шепки, съ лѣскави сабли,—сега царски войници. Всичко това е правило впечатление на дѣвойката; тя си мечтала и си желаяла казакъ—юнакъ. Всичкитъ желаяли, защото всичкитъ били дѣщери на Ева, не каменни и ледени дѣвици, а по кръвъ, по сърдце и по желание български момичи.

Ние сме въ Нейково въ 1867 година. Ноемврий е прѣполененъ. Слънцето вече засѣднало въ Сливенъ и си лѣгнало да спи заедно съ жителитъ; мѣсецътъ още не е изгрѣлъ отъ къмъ Соприя, облацѣтъ вървятъ единъ слѣлъ другъ и върховетъ на Балкана се загхватъ въ тѣхъ за прѣвъ пещъта. При мюсюманското владичество захождаването на слънцето се извѣстява чрѣвъ молитва. Косматата мечка, старийтъ Мечо, като прѣстѣпва тихо и плавно, млади съ устата си и бърза да краде Сотирскитъ крави. Рогатийтъ еленъ търчи за храна по горитъ и долинитъ, а подиръ него припкатъ сърната и сърнетата. Царьтъ—бухалъ кротува на стража у четиредесетъ-тѣхъ пзвора, изъ които на разсѣзване планинскитъ жители,